

Ajankohtaista kiertotaloudesta ja jätehuollosta

Anna-Maija Pajukallio
ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Jätealan yhteistyöryhmä 19.4.2022

Esittelyssä

- VALTSU
 - Taksonomian eteneminen
 - Komission 1. kiertotalouspaketti (tiedonanto, tekstiilistrategia, rakennustuoteasetus)
 - Saasteettomuuspaketti ja IE-direktiivin muutosehdotus
 - Komission 2. kiertotalouspaketti, erityisesti pakkaukset
 - Jätehuoltorekistereitä koskeva jätelain muutos (HE)
 - Tilaisuuksia
- *Kalvoja osin lainattu ja vapautuneesti muokattu YM:n kollegoilta*

Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027

- Hyväksyttiin valtioneuvostossa 24.3.2022
- Valtakunnalliset tavoitteet jätteen synnyn ehkäisylle ja jätehuollolle sekä toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi.
- <https://ym.fi/valtakunnallinen-jatesuunnitelma> (täältä löytyvät kaikki alla olevat)
 - Varsinainen VALTSU-julkaisu (löytyy myös ruotsiksi)
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163978>
 - Päivitetyt käsittelylaitoslistat
 - Jätealan kehitys lukuina ja seurantaindikaattorit - esite
<https://issuu.com/suomenymparistokeskus/docs/valtsu-4.3-d?fr=sMjMxYzQyODg3NjA>
 - Seurantasivu myös päivitetty https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Kulutus_ja_tuotanto/Jatteet_ja_jatehuolto/Jatesuunnittelu/Valtakunnallisen_jatesuunnitelman_seuranta

Kierrätyksestä kiertotalouteen

Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027

Taksonomia etenee – asiantuntijafoorumin loppuraportti

- EU:n kestävän rahoituksen taksonomian asiantuntijafoorumi on julkaissut 30.3.2022 loppuraportin liitteineen koskien taksonomian neljää ympäristötavoitetta.
- komissio valmistelee tämän raportin pohjalta EU:n taksonomia-asetusta toimeenpanevaa delegoitua säännöstä, joka suunniteltujen aikataulujen mukaan valmistuisi kesällä.
- raportit löytyvät: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overview-sustainable-finance/platform-sustainable-finance_en#activities
- toiminnot, joille esitetään kriteerejä, ovat osin muuttuneet suhteessa elokuun luonnokseen: joitakin toimintoja on poistettu ja toisaalta joitakin on lisätty, kuten esimerkiksi kiertotalouteen liittyen korjauttamista ja uudelleenkäyttöä omina alaotsikoinaan.
- lisäksi raportissa on kiinnitetty erityistä huomiota ympäristötavoitteiden merkittävän edistämisen kriteereihin.
- kiertotalouskriteerejä esitetty (ammun laskupään mukaan) 21 toiminnalle luvuissa manufacturing, civil engineering, buildings, restoration, sewerage, waste management
- jäteluku 11 – sisältää sekä kiertotalouskriteerejä että kriteerejä päästöjen hallinnan kriteerejä

Muutokset jäteluvussa – sekä kiertotalous- että päästöjen hallinnan kriteereitä

Lopullinen raportti

11. Waste management	625
11.1 Collection and transport of non-hazardous and hazardous waste as a means for material recovery	625
11.2 Collection and transport of hazardous waste.....	631
11.3 Treatment of hazardous waste	635
11.3.1 Pollution prevention and control	635
11.3.2 The transition to circular economy.....	646
11.4 Recovery of bio-waste by anaerobic digestion and/or composting.....	651
11.5 Remediation of legally non-conforming landfills and abandoned or illegal waste dumps	656
11.6 Depollution and dismantling of end-of-life products.....	666
11.7 Sorting and material recovery of non-hazardous waste	671

Raporttiluonnos

13. Waste management	938
13.1 Collection and transport of non-hazardous and hazardous waste	938
13.2 Separate collection and transport of hazardous waste	942
13.3 Treatment of hazardous waste as a means for pollution prevention and control	945
13.4 Treatment of hazardous waste as a means for material recovery.....	955
13.5 Recovery of bio-waste by anaerobic digestion and/or composting.....	960
13.6 Remediation of legally non-conforming landfills and abandoned or illegal waste dumps	965
13.7 Depollution and dismantling of end-of-life products for material recovery	971
13.8 Sorting and material recovery of non-hazardous waste	977
13.9 Preparation for re-use of end-of-life products and components they are made of having become waste	982

Jatkovalmistelusta

- Kestävän rahoituksen taksonomian kansallista valmistelua koordinoi valtiovarainministeriö.
- Valtioneuvosto valmisteli eduskunnan informoimiseksi E-kirjeen syksyllä julkaistusta versiosta, jonka perusteella on keskusteltu valiokuntien kanssa.
- Jatkoaikuttamistyötä tehdään mm. Member State Expert Groupissa (MSEG), jonka kautta jäsenvaltiot voivat esittää huomioitaan delegoituun säädökseen
- Delegoidun säädöksen luonnos tulee myös julkiseen konsultaatioon.
- Suomen MSEG-edustajat (2 kpl) tulevat valtiovarainministeriöstä ja ympäristöministeriöstä.
- Napakat englanninkieliset ensihuomiot 25.4. mennessä Riitta Leviselle ja Sarianne Tikkaselle.
- Aiempia YM:n huolenaiheita

Kiertotalouspaketti I 30.3.

- *Kestävän tuotepolitiikan aloite (tiedonanto) (YM/YSO) ekosuunnitteludirektiivin muutos (TEM)*
- *Tekstiilistrategia (YM/YSO)*
- *EU:n rakennustuoteasetuksen (CPR) tarkistus (YM/RYMO)*
- *Kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen vihreässä siirtymässä (OM)*

Komission tiedote + linkit dokareihin:

[Kestävistä tuotteista normi \(europa.eu\)](https://europa.eu)

YM:n tiedote (sis. yhteyshenkilöt):

[EU:n kiertotalouspaketti: pitkäikäisempiä tuotteita, parempaa tuotesuunnittelua, pienempää ympäristökuormaa ja kestäviä tekstiilejä - Ympäristöministeriö](#)

Aloitteiden analysointi käynnistynyt (U- ja E-kirjeiden laatiminen)

Ministeriöiden (YM, TEM, OM) yhteinen webinaari:

<https://www.youtube.com/watch?v=0BG5pHT1tLA>

Kestävistä tuotteista uusi normi – kestävien tuotteiden tiedonanto

- Komissio kertoo aikomuksistaan kestävän tuotepolitiikan edistämisestä osana komission kiertotalouden toimintaohjelmaa.
- Aloitteet ovat keskeisiä EU:n vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta:
 - tukevat ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä.
 - tuplaavat kiertotalousasteen materiaalien käytössä v. 2030 mennessä – sisämarkkinoilla tuotteista suurin osa on suunniteltu kiertotalouden mukaisesti.

Key actions for circular and sustainable products:

Make products greener, circular and energy efficient through **ecodesign requirements**

Improve products **environmental sustainability information** for consumers and supply chain actors by introducing **Digital Product Passports**

Prevent destruction of unsold consumer products

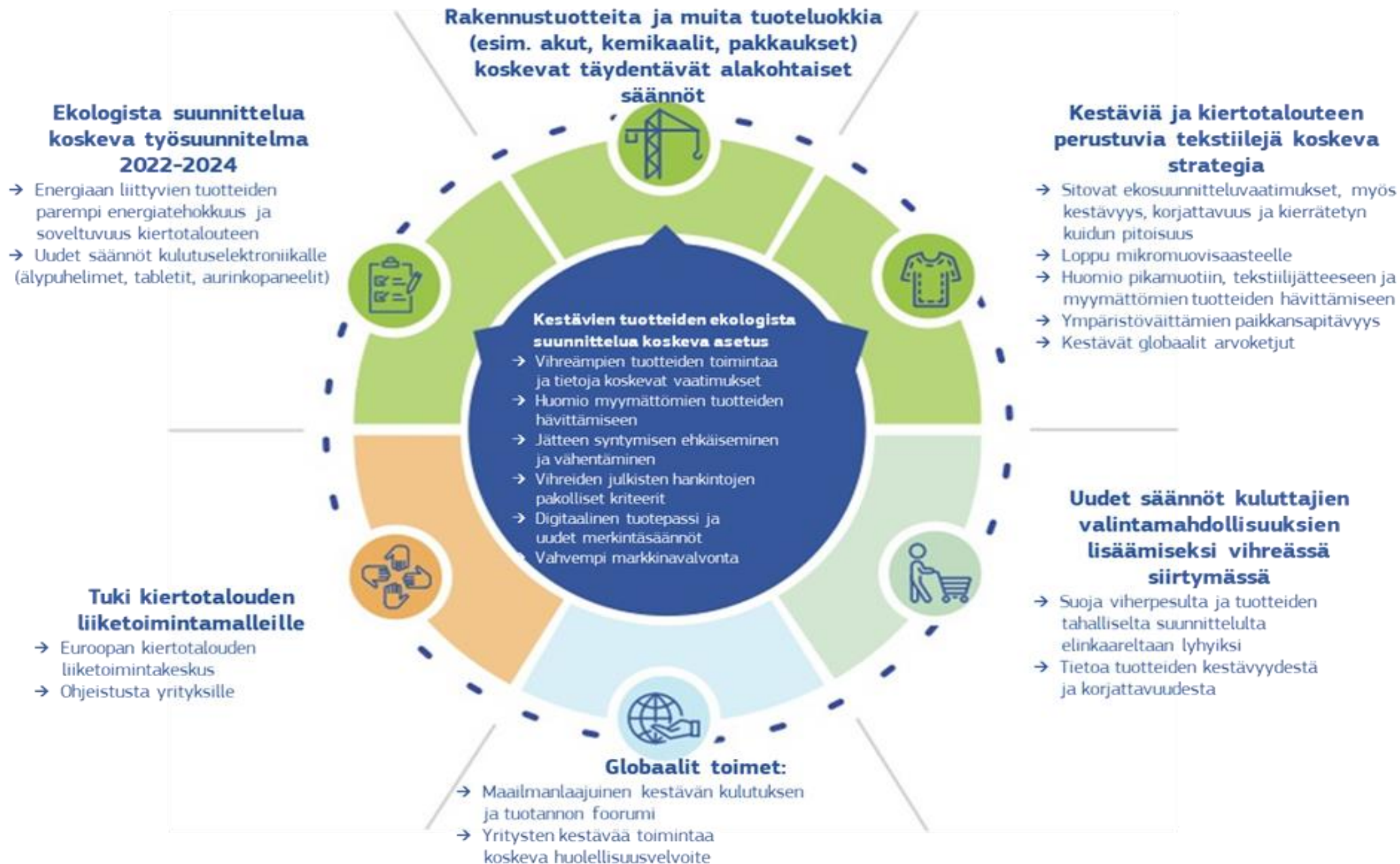
Promote **sustainable business models**

Set mandatory requirements for **green public procurement**

Kestävistä tuotteista normi häiriönsietokykyisillä sisämarkkinoilla

Kestävistä tuotteista uusi normi

- **Ekosuunnittelu kestävien tuotteiden sääntelyksi** (Ecodesign for Sustainable Products Regulation ESPR) luo puitteet sektorikohtaiseen lainsäädäntöön ja politiikkaan:
 - Tuotteille, joille ei ole EU-lainsäädäntöä, joka asetettaisi pakollisia kestävyystavoitteita (mm. tekstiilit ja jalkineet).
 - Täydentää olemassa olevaa lainsäädäntöä, mikäli tuotteissa ei riittävästi huomioida ekologista kestävyyttä.
 - **Ekosuunnitteludirektiivistä ekosuunnitteluasetus.**
- Tulevaisuudessa:
 - kestävästä, korjattavista, uudelleenkäytettävistä ja kierrätettävistä tuotteista uusi normaali 2030 mennessä
 - vaatimuksia mm. kierrätysmateriaalien sekoitevelvoitteesta, uudelleenvalmistuksesta ja kierrätyksestä
 - vauhditetaan vihreitä julkisia hankintoja pakollisilla kriteereillä
 - kielletään myymättömien kestokulutustavaroiden hävittäminen
 - digitaalinen tuotepassi, jonka kautta jaetaan koko arvoketjussa tietoa

Tekstiilistrategia kohdistaa toimia koko arvoketjuun

Tiedonanto + liitteessä aikataulu suunnitelluista toimista

Komission ehdottamia ohjauskeinoja:

- Tuotesuunnitteluun vaikuttaminen: pakollisia ekosuunnitteluvaatimuksia kestävyydelle, korjattavuudelle ja kierrätettävyydelle
- Minimivaatimuksia kierrätysmateriaalin käytölle - käyttövelvoite
- **Digitaalinen tuotepassi** informaation jakamiseen
- Viherpesuun puuttuminen ja tietoisuuden lisääminen kestävyydestä
- EU ympäristömerkin kriteerien uudistaminen
 - Liittyy tulevaan aloitteeseen vihreistä väittämistä ja tuotteen ympäristöjalanjälki –menetelmästä (PEF)
- Myymättömien ja/tai palautettujen tekstiilien tuhoamisen kieltö
- Tahattomien käytönaikaisten mikromuovipäästöjen ehkäisy
- Tekstiilijätteen viennin rajoittaminen

The Commission's 2030 Vision for Textiles

- **All textile products** placed on the EU market are:
 - durable, repairable and recyclable
 - to a great extent made of recycled fibres
 - free of hazardous substances
 - produced respecting social rights
- "Fast fashion is out of fashion" - consumers benefit longer from **high quality textiles**
- Profitable **re-use and repair services** are widely available
- In a **competitive, resilient and innovative textile sector** producers take responsibility for their products along the value chain
- **Circular rather than throw-away clothes have become the norm**, with sufficient capacities for recycling and minimal incineration and landfilling

- **EU-tasolla harmonisoitu laajennettu tuottajavastuu EPR, jossa on porrastetut, ekomoduloidut maksut**
- **Poistotekstiilien uudelleen käytölle ja kierrätykselle pakolliset tavoitteet**
 - jätedirektiivin uudistaminen 2023
- Pakolliset vaatimukset vihreille julkisille hankinnoille
- Kannustetaan kiertotalouden mukaisiin liiketoimintamalleihin ml. uudelleenkäyttö ja korjaustoiminta
- Vahvistetaan koulutusta ja osaamista osana tekstiilisektorin vihreää ja digitaalista siirtymää
- Varmistetaan riittävä kapasiteetti ja laatu poistotekstiilien kierrätykseen
- Lisäksi komissio kannustaa jäsenmaita ottamaan käyttöön taloudellisia verokannusteita korjaamisen ja korjauttamisen sekä uudelleenkäytön vauhdittamiseen

-”favourable taxation measures for the reuse and repair sector”

Päästöt- ja saasteet paketti 5.4.

- Teollisuuspäästödirektiivin (IED) päivitys ja teollisuuden päästökisteriasetus (IEPR)
 - Ehdotukset täydentävät toisiaan niin, että IED säätelee teollisten toimintojen ja maatalouden luvitusta, päästöjä ja valvontaa ja IEPR toimintojen raportointivelvollisuutta ja raportoitavia päästöjä sekä tietojen toimittamista ja julkaisemista
 - Komissiolla jo käytössä yhteinen Euroopan ympäristöviraston verkkopalvelu E-PRTR vuodesta 2006 alkaen
- Otsoni- ja F-kaasuasetuksen muutokset
- Linkkejä
 - YM:n tiedote [Euroopan komissiolta päästöjä rajoittavia lainsäädäntöehdotuksia – Ympäristöministeriö](#)
 - Komission tiedote [Vihreän kehityksen ohjelma: Teollisuuden päästöjä koskevien EU:n sääntöjen nykyaikaistaminen \(europa.eu\)](#)
 - Lisätietoja: Jaakko Kuisma (IED), Juha Lahtela (IEPR), Eeva Nurmi (Otsoni- ja F-kaasuasetukset)

IED-ehdotus - kiertotalouspoimintoja

- **Kaatopaikkadirektiivin** artiklan 1 toista kappaletta ehdotetaan poistettavaksi, joten jatkossa myös kaatopaikoille voitaisiin laatia BAT-päätelmät.
- **Yleisiä ympäristöluvan vaatimuksia** täydennettäisiin niin, että niissä tulisi ottaa nykyistä paremmin huomioon materiaalien ja veden uudelleenkäyttö ja tuotannon koko elinkaaren ympäristövaikutukset.
- Kaikille teollisuuslaitoksille (pl eläinsuojat) tulisi otettavaksi käyttöön **ympäristöjärjestelmä**.
 - Vähimmäisvaatimuksena olisi, että järjestelmän tulisi olla kunkin toimialan BAT-päätelmien mukainen ja sen tulisi sisältää tavoitteet jätteen määrän vähentämiseksi, resurssitehokkuuden ja veden uudelleenkäytön optimoimiseksi, vaarallisten aineiden käytön ympäristöriskien pienentämiseksi, toimialakohtaisten BAT-päätelmien vertailuarvot, energiatehokkuusdirektiivin (2012/27/EU) artiklan 8 pakollinen energiakatselmus tai energianhallintajärjestelmä, laitoksen vaarallisten kemikaalien kemikaali-inventaario ja tavoitteet vaarallisten kemikaalien korvaamisesta haitattomilla vaihtoehdoilla sekä teollisuuslaitoksen siirtymäsuunnitelmat.
 - Kunkin laitoksen ympäristöjärjestelmät tulisi saattaa julkisiksi tietoverkossa

• **Innovaatiot ja teollisuuden siirtymäsuunnitelmat**

- Komissio perustaisi uuden teollisen siirtymän ja päästöjen innovaatiokeskuksen (INCITE). Toiminnan yksityiskohdista päätettäisiin komission täytäntöönpanopäätöksellä. Keskus keräisi tietoa teollisista innovaatioista hyödynnettäväksi BAT-prosessissa.
- Mikäli BAT-päätelmien laatimisen yhteydessä tunnistettaisiin innovatiivisia tekniikoita, joiden käyttöönotto voisi viedä pidemmän ajan, voitaisiin näiden käyttöönottoa varten antaa 6 vuoden täytäntöönpano-aika nykyisen direktiivin 4 vuoden BAT-päätelmien täytäntöönpanoajan sijasta.
- Teollisuuslaitosten tulisi laatia siirtymäsuunnitelmat vuosille 2030-2050 liittyen siirtymään kohti puhdasta tuotantoa, kiertotaloutta ja ilmastoneutraalia toimintaa. Suunnitelman sisällöstä päätettäisiin komission täytäntöönpanopäätöksellä vuonna 2028.

• **Jätteen polttosääntöjen soveltamisalaan muutoksia ja täsmennyksiä**

- Soveltamisalaa täsmennettäisiin jätteen kaasutus- ja pyrolyysilaitoksien osalta. Ehto puhdistetun kaasun ei enää jätettä –statuksesta poistetaan. Lisäksi poistettaisiin vaatimus saavuttaa maakaasun poltosta aiheutuvien päästöjen taso päästöistä. Tämän sijasta viitattaisiin laitoksella käytettävissä oleviin vähiten päästöjä aiheuttaviin polttoaineisiin yleisempien päästöjen (NO_x, SO₂ ja PM) osalta, ja jätteen tai jätteen rinnakkaispolton vähimmäisvaatimukseen muiden päästöjen osalta.

Kiertotalouspaketti II, 20.7.

- Pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin tarkistus (PPWD)
- Biopohjaisia, biohajoavia ja kompostoituvia muoveja koskeva politiikkakehys (ei säädös)
- Säädösehdotus ympäristöväittämien perustelemisesta

- Valtioneuvoston kannan valmistelu (U-kirjeet) säädösehdotuksista
 - aikataulu haastava

Mahdollisia muutoksia ja aihioita PPWD:n osalta

- annettaneen harmonisoinnin nimissä asetuksena -> komission ehdotus 20.7.2022
- käynnissä vaihtoehtojen vaikutusten arviointi (pienestä viilauksesta koviin tavoitteisiin)

Jätteen synnyn ehkäisy ja uudelleenkäyttö

- Ylipakkaamisen vähentäminen (pakkausten tyhjän tilan minimointi) pakkauksen olennaisiin vaatimuksiin ja uudelleenkäyttöjärjestelmille minimivaatimukset
- pakollinen vähentämistavoite pakkausjättemäärille / asukas tai vaihtoehtoisesti pakkausjättemäärän vähentäminen, pakolliset tavoitteet uudelleen käytölle tietyille sektoreille, vältettävissä olevista/tarpeettomista pakkauksista luopuminen, tiettyjen tuotteiden painavimpien pakkausten kieltäminen

Kierrätettävyys /kompostoitavuus

- kaikkien pakkausten kierrätettävyysvaatimus (kierrätettäviä tai uudelleenkäytettäviä 2030, uudelleenkäytettävät kierrätettäviä 2035)
- kierrätettävälle pakkaukselle kvalitatiivinen määritelmä, negatiivinen lista ei-kierrätettävälle
- pakollinen kompostoitavuus tietyille muovipakkauksille (erittäin kevyet muovikassit, tee- ja kahvipussit, tarrat)

Kierrätetyn / biopohjaisen pitoisuus

- Tavoitteet kierrätetyn (ja biopohjaisen) materiaalin pitoisuusvaatimuksille, pakollinen raportointi kierrätetyn pitoisuudesta kaikille pakkauksille, tavoitteet biopohjaisen sisällölle, joka voisi sisältyä kierrätetyn pitoisuuteen

Muita mahdollisia toimenpiteitä

- pakollinen panttijärjestelmä juomapakkauksille (alumiini, muovi ja mahd. lasi), nestepakkauskartongille kuitenkin erilliskeräystavoite
- panttijärjestelmän minimivaatimukset, nykyisille systeemeille pitkä siirtymäaika, merkintä
- jätetikogrammit pakollisiksi pohjoismaisen systeemin mukaisesti (liittyy myös jätedirektiivin jätteenkeräysjärjestelmien harmonisointiin)
- julkisten hankintojen kriteerit kaikkien tuotteiden pakkauksille
- panttijärjestelmästä kerätyn muovin käytölle etusija panttijärjestelmille

Jäterekistereitä koskeva HE

- Valtioneuvosto hyväksyi jätelain muuttamista koskevan esityksen (HE 46/2022) 13.4.
- Muutoksilla parannetaan ajantasaisen jätetiedon saatavuutta, jätevirtojen jäljitettävyyttä ja valvontaa.
- Jätehuoltorekisterihyväksyntä Suomen ulkopuolelle sijoittautuneille jätteen kuljettajalle tai välittäjälle, jolla Suomeen ulottuvaa toimintaa. EU/ETA-maiden osalta riittää rekisteröinti vastaavaan omaan rekisteriin.
- Jätteen ammattimaisen kuljetus- ja käsittelytoiminnalle uudistetut edellytykset (mm. vakuudet poistuvat)
- Uusi rekisteri jätekuljetusten siirtoasiakirjojen tiedosta
- Uudet tietopalvelut: jätehuoltorekisteri + tuottajarekisteri
- Lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2022. Jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset ja tietopalvelut tulisivat kuitenkin voimaan 1.1.2023.
- **Tiedote**

Tulevia tilaisuuksia

- UTU-työryhmän sidosryhmätilaisuus 12.5. ap
 - väliraportti valmistuu kesäkuussa
- Siirtoasiakirjavelvoitteet 18.5.
- Jäte- ja tuotetietojärjestelmä hankkeen infotilaisuus 7.6.
- Jäteraportointikoulutus 12.10.
- Jätehuoltorekisterikoulutus valvojille syksyllä
- Betoni-EEJ:n käyttöönottokoulutus – ajankohta selviää myöhemmin
 - haasteita asetuksen viimeistelyssä laintarkastuksen jäljiltä
- Lisätietoja
 - YM:n koulutuskalenterista <https://ym.fi/ymparistohallinnon-koulutus-ja-neuvottelupaivat>
 - Jäte- ja tuotetietojärjestelmä hankkeen sivuilta <https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM051:00/2020>

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

